महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महानिर्देशनालय

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

पत्र संख्याः २०७५/७६ मितिः २०७५/१२/२९

च.नं.

विषयः <u>लेखापरीक्षण प्रतिवेदन</u> ।

श्री प्रमुखज्यू/अध्यक्षज्यू,
नगर/गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारवाहीको लागि अनुरोध छ ।

(सुवर्णप्रसाद ढकाल)
नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको सन्देश

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालय र लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा १० बमोजिम पूर्णस्वामित्व भएको संगठित संस्थाको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा ऐनको दफा ४ बमोजिम महालेखापरीक्षकले ती निकायको एक एक गरी वा बीच बीचमा छड्के वा केही प्रतिशतमात्र परीक्षण गर्ने गरी लेखापरीक्षणको तरिका, क्षेत्र र अवधि तोकी लेखापरीक्षण गर्न, त्यसबाट प्राप्त तथ्य दर्शाउन, आलोचना गर्न र आर्थिक विवरणउपर रायसहितको प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था छ ।

यस वर्ष ७५३ वटा स्थानीय तहमध्ये ७४७ स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराको सारांश महालेखापरीक्षकको ५६ औं वार्षिक प्रतिवेदनमा समेत समावेश गरिएको छ । ६ वटा स्थानीय तहको लेखा स्रेस्ता पेश नभएकाले लेखापरीक्षण सम्पन्न हुन सकेन । आर्थिक कारोबार, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, कानूनको पालना सम्बन्धमा गर्नुपर्ने सुधार र असुल फछ्र्यौट गर्नुपर्ने विषय समावेश गरी प्रत्येक स्थानीय तहलाई बेग्लाबेग्लै लेखापरीक्षण प्रतिवेदन दिने व्यवस्था मिलाएको छु । लेखापरीक्षणका क्रममा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता, लेखापरीक्षण मानदण्ड, निर्देशिकाबमोजिम प्रचलित ऐन, कानून, निर्णय समेतका आधारमा परीक्षण मूल्याङ्कन गरिएको छ । प्रदेश र जिल्ला स्तरीय छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रममा स्थानीय तहका प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृत तथा अन्य पदाधिकारीबाट प्राप्त सूचना र सुझावलाई प्रतिवेदन तयार गर्दा ध्यान दिइएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को स्थानीयतहको लेखापरीक्षणबाट मूलतः पारित भएका कानूनहरु स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित नभएको, दरबन्दी बमोजिम कर्मचारीको पदपूर्ति नभएको, सार्वजनिक खरिद ऐनको पालना नभएको, प्रदेश कानूनले तोकेभन्दा फरक/विपरीत पदाधिकारीलाई सेवा सुविधा भुक्तानी गरेको, योजना छनौट, सञ्चालन र भुक्तानीमा समस्या देखिएको, वितरणमुखी र अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च भएको, आन्तरिक आय तथा राजस्व सङ्कलन व्यवस्थित नदेखिएको, आन्तरिक आयको तुलनामा अत्यधिक प्रशासनिक खर्च भएको, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यवस्थित नभएको, वित्तीय जवाफदेहिताको स्तरमा सुधार गर्नुपर्ने जस्ता ब्यहोराहरु रहेका छन् ।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) अनुसार महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सकेपछि अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने र ऐनको दफा २०(३) मा स्थानीय तहको प्रचलित कानूनबमोजिम गाउँसभा वा नगरसभामा पेश गरी छलफल गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएका व्यहोरा उपर छलफल गरी टुङ्गो लगाउँदा लेखापरीक्षणको मूल्य मान्यता एवं स्वार्थ बाझिने व्यवहार नहुने आस्वस्ततासँगै स्थानीय तहको प्रतिवेदन कार्यान्वयनको सुनिश्चितताको अपेक्षा गर्दछु । यो स्थानीय तहको सम्बन्धमा दोस्रो प्रतिवेदन हो । संघीय प्रणाली अन्तर्गत स्थानीय तहमा सार्वजनिक स्रोतको समुचित उपयोग गर्दै विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका कार्यलाई उत्कृष्ट नमूनाको रुपमा सञ्चालन गर्न अवसर प्राप्त भएको छ । यद्यपी नयाँ संरचनामा भौतिक, वित्तीय तथा जनशक्ति अभाव जस्ता चुनौति र समस्याका कारण अपेक्षाकृत प्रगति हुन सकेको देखिँदैन । त्यसैले प्रतिवेदनमा समावेश भएका व्यहोरा र सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको शासकीय व्यवस्था सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु ।

अन्त्यमा, संवैधानिक जिम्मेवारीअनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा सुझाव दिई सहयोग गर्ने स्थानीय तहका प्रमुख, उप-प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृतहरु लगायत नागरिक समाज र सञ्चारकर्मीहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै, अहोरात्र खटिई समयमै लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्न योगदान गर्ने कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महा-निर्देशनालय

पत्र संख्याः

मितिः २०७५।११।२०

श्री प्रमुखज्यू,
भिमफेदी गाउँपालीका,
मकवानपुर ।

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन** ।

यस भिमफेदी गाउँपालीकाको अर्थिक वर्ष २०७४।७५ को पेश भएका वित्तीय विवरण र सोसँग सम्बन्धित कागजातको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन पक्षको जिम्मेवारी - आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ तथा प्रचलित कानून तथा अभ्यास अनुरुप लेखा राख्ने र राख्न लगाउने, लेखा विवरण तयार गर्ने गराउने कार्यका साथै आर्थिक प्रशासन सञ्चालन गर्ने तथा प्रस्तुतीकरण गर्ने जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ ।

लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी - प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरु उपर लेखापरीक्षणको आधारमा राय व्यक्त गर्नु लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी हो । लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ तथा महालेखा परीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड र अन्य मार्गदर्शन तथा अन्य प्रचलित कानूनको आधारमा गरिएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका प्रमाणहरु लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार उपलव्ध गराउन पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधारका रुपमा सञ्चित कोष विवरणमा सारभूत असर पार्ने व्यहोराहरु निम्नानुसार छन् :

१. लेखापरीक्षणबाट रु.१४ लाख १४ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.३ लाख ६६ हजार, अनियमित बेरुजु रु.५९ हजार र प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.९ लाख ८९ हजार रहेको छ ।

२. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुन सकेन ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७५।९।९ मा जारी गरिको प्रारम्भिक प्रतिबेदन उपर प्रतिक्रिया सहितको प्रमण कागजात पेश हुन नआएकोले बेरुजु फछ्र्यौट नभइ कायम व्यहोराको लेखापरीक्षण प्रतिबेदन पाना १३ (तेह्र) यसैसाथ संलग्न छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण रायले त्यहाँको सञ्चित कोष विवरणमा पर्ने असर र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराहरु बाहेक आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को आर्थिक कारोबार, लेखा तथा प्रतिवेदन आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र नियमावली, २०६४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा प्रचलित कानूनबमोजिम रहेको छ ।

(सुवर्णप्रसाद ढकाल)
नायव महालेखापरीक्षक

भिमफेदी गाउँपालीका, मकवानपुर
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७४।७५

परिचय : स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्नेगरी भिमफेदी गाऊँपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रर्वद्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु हो । यस गाऊँपालिका अर्न्तगत ९ वडा रहेको ४८ सभा सदस्य २४५.२७ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल, करिब २४ हजार ५०० जनसंख्या ३ नं.प्रदेशमा अवस्थित छ ।

स्थानीय सञ्चितकोष : आर्थिक वर्ष २०७४।७५ स्थानीय सञ्चित कोष आय-व्यय हिसाबको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छ :

आय शीर्षक	रकम रू.	व्यय शीर्षक	खर्च रू.
गत बर्षको जिम्मेवारी	८२३९४२४.८८	वित्तीय समानीकरण अनुदान	१३१६५७५६९.९५
आन्तरिक आय	५०९४७३५.६२	सशर्त अनुदान	११३७९०८१४.०३
वित्तीय समानीकरण अनुदान	१७९०२७०००.००	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	४२९०००.००
सशर्त अनुदान	११४६३३०००.००	एल.जी.सी.डी.पी.	९९००००.००
गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	४२९०००.००	सामाजिक सुरक्षा	२८१४५०००.००
एल.जी.सी.डी.पी.	१०६००००.००	सशर्त अनुदान बाँकी रकम फिर्ता	३५४९१८५.९७
सामाजिक सुरक्षा	३०७८२०००.००	अन्तिम मौज्दात	६०७८३१४०.३६
धरौटी	७९५४९.८१	सञ्चित कोष रु. ३४४०४४५३.८४	
		चालु खर्च खाता रु. २०३९०७५.३१	
		पुँजिगत खर्च खाता रु. २४२६००६१.४०	
		धरौटी खाता रु. ७९५४९.८१	
जम्मा	**३३९३४४७१०.३१**		३३९३४४७१०.३१

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
१.	**वित्तीय बिवरणः** प्राप्त एकीकृत आय व्यय बिबरण अनुसार रु.३३,९३,४४,७१०।३१आय व्यय कारोबार भएको देखिन्छ । एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्दा लेखा नीति खुलासा नगरेको, वित्तीय बिबरणको ढांचा स्वीकृत नभएको, समानीकरण, सर्शत र बिषयगत एवं कन्टिन्जेन्सी र मर्मत संभार कोषतर्फको बेग्लाबेग्लै लेखा स्रेस्ता नराखी चालु र पूजिंगतको मात्र स्रेस्ता राखेको, बैंक नगदी किताव अद्यावधिक र प्रमाणित नभएको, बजेट सिट नराखेको एवंआम्दानीको दैनिक अभिलेख किताब म.ले.प.फा.नं १०८ नराखेको एवं आम्दानी असूली एबं दाखिला म.ल.प.फा.नं २३ नराखेको, धरौटी खाता व्यबस्थित गरी नराखेको लगायतको कारण प्राप्त एकीकृत आय व्यय बिबरणमा उल्लेख भएका आय व्यय रकम भिडान गर्ने प्रमाणित अभिलेख एवं खाता नरहेको कारण एकीकृत आय व्यय बिबरणको यथार्थतामा आश्वस्थता हुनसक्ने अबस्था देखिएन ।	
२.	**सञ्चित कोषः** स्थानीय सञ्चित कोषको स्थापना भएकोमा सोको बेग्लै आय व्यय बिबरण तयार नगरेको एवं बर्षान्तमा खर्च खातामा बाँकी रकम सञ्चित कोष दाखिला गरेको पाइएन । उल्लिखित स्थितिमा सुधार गर्नुपर्दछ ।	
३.	**खर्च गर्ने अख्तियारी र कार्यविधिः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३ वमोजिम सभावाट वजेट स्वीकृत भएको सात दिन भित्र प्रमुख वा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्ने व्यवस्था छ । ऐनमा भएको व्यबस्थाबमोजिम खर्चको अख्तियारी दिने गरेको पाइएन । कानूनी व्यबस्थाअनुसार अख्तियारी दिने व्यबस्था गर्नुपर्दछ ।	
४.	**वजेट पेश/पारित गर्ने**ः स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ वमोजिम स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालीकावाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरि १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी आषाढ भित्रनै पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाऊँपालिकाको २०७४।७५ को बजेट २०७४ असार ३० गते पारित भएको देखिन्छ ।	
५.	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी, नियमितता र दक्षतापुर्ण ढंगावाट सम्पादन गर्न र वित्तीय प्रतिवेदन प्रर्णालीलाई विश्वसनीय वनाउन तथा प्रचलित कानून वमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृती अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा यस्तो नियन्त्रण प्रणाली तयार गरेको पाइएन । नियन्त्रण प्रणालीको अभावमा आर्थिक कारोबार सम्पादन र वित्तीय प्रतिवेदनलाई विश्वसनीय बनाउने कार्यमा बाधा परेको देखिन्छ ।प ालिकाको आन्तरिक नियन्त्रणमा रहेका कमी कमजोरी निम्नानुसार रहेका छन्ः • कार्य जिम्मेवारी र जवाफदेहिता स्पष्ट नगरेको, • परियोजना र क्रियाकलापहरूको प्राथमिकता निर्धारण नगरेको, • अन्तिम चौमासिक र आषाढ महिनामा तोकिएको सीमाभन्दा बढी खर्च गरेको • योजना कार्यान्वयन तालिका निर्माण गरेको पाइएन, • निर्धारित समयमा निर्माण सम्पन्न हुन नसकेको, • अनुगमन प्रतिवेदन कार्यान्वयन गरेको पाइएन, • करको दायरा पहिचान भएको देखिएन, • प्रशासनिक खर्चको सीमा निर्धारण गरेको छैन, • राजस्व सम्वन्धी कानून निर्माण गरेको छैन, • अभिलेख कायम गरिएका सबै सम्पत्तिको हकमा सङ्केतीकरण गरेको छैन, • प्रयोग गर्न नसकिने र सेवा दिन नसक्ने सम्पत्तिको लिलामी र राफसाफ प्रक्रिया भएको छैन • बार्षिक खरिद योजना नबनाएको,	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

- लागत अनुमान तयार गर्दा निर्माण गर्न लाग्ने अबधि नखुलाएको,
- भुक्तानी भएको बिल भरपाईमा भुक्तानी भएको छाप लगाएको पाइएन,
- भ्रमाण अभिलेख खाता नराखेको एवं प्रमण प्रतिवेदन लिने नगरको
- इन्धन खर्चको लगबुक राख्ने गरको देखिएन,

उल्लेखित व्यहोराहरुमा सुधार गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई मजबुत बनाउनु पर्दछ ।

६. **वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाः** स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ मा ४ सदस्यीय वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरि आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत कार्यक्रम र कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिन कार्यक्रमको आपसि तादम्यता तथा परिपुरकता मिलाउने व्यवस्था छ । यस गाऊँपालिकाले यो बर्ष करिब ४०० कार्यक्रम स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेकोमा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गरेको देखिएन । गाऊँपालिकाको बिकासको लागि कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण नगरेको कारण उपलव्ध सिमित स्रोत साधन ससाना कार्यक्रममा खर्च भई नतिजा देखिने गरी उपलव्धि हासिल हुन नसक्ने भएकोले योजना एवं कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गरी उच्च प्राथमिकतामा परेको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।

७. **लक्ष्य प्रगतिः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगती विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ। गाऊँपालिकाले यो बर्ष करिब ४०० साना ठूला कार्यक्रम सञ्चालन गरेकोमा यसरी सञ्चालित कार्यक्रमको नियममा उल्लेख भएअनुसार अनुसूची-२ को ढाँचामा प्रगती विवरण तयार गरेको देखिएन ।अभिलेखको अभावमा लेखापरीक्षणको सिलसिलमा स्वीकृत कार्यक्रम मध्ये सञ्चालन नभएको वा सम्झौता भई कार्य नभएको कारण सून्य प्रगति भएको, आंशिक रुपमा २५, ५० र ७५ प्रतिशत सम्म प्रगति भएका कार्यक्रमको बिबरण माग गरेकोमा उपलव्ध हुन सकेन । प्रगति प्रतिवेदनको अभावमा स्वीकृत कार्यक्रमको समग्र प्रगति स्थिति मूल्यांकन गर्न सकिएन । सञ्चालित कार्यक्रमको तोकिएको ढाँचा प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी बार्षिक समिक्षा गर्ने व्यबस्था मिलाउनु पर्दछ ।

७.१. सर्शत र समानीकरण अनुदान अन्तर्गत कृषि, पशु, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट र कार्यक्रम प्राप्त भएकोमा उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट प्राप्त उपलव्धिको बार्षिक प्रगति बिबरण तयार नगरेको कारण लक्ष्यबमोजिम कार्य भए नभएको बिश्लेषण गर्न सकिएन । तसर्थ ती कार्यक्रमको प्रगति बिबरण पेश गर्नुपर्दछ ।

८. **स्थानीय तथ्यांक र अभिलेखः** स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ वमोजिम गाऊँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस गाऊँपालिकाले स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप संचालनमा तथ्यांकले महत्वपुर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भुमिका अगाडि वढाउन आवश्यक छ । तथ्यांक वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, वजेट, प्रक्रिया र कार्यावन्यनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ गाऊँपालिकाले थप पहल गर्न जरुरी छ ।

९. **चौमासिक खर्चः**आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ वमोजि स्विकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्याक्रम वमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले वित्तीय समानीकरण र सर्सत अनुदानतर्फको कुल खर्चको स्थिति बिश्लेषण गर्दा देहायबमोजिम ५८.३१प्रतिशत तेस्रो चौमासिकमा र ३८.४५ प्रतिशत असार महिनामा खर्च भएको पाइन्छ ।

ब.उ.शी.नं.	कुल खर्च	प्रथम चौमासिक खर्च	दोस्रो चौमासिक खर्च	तेस्रो चौमासिक खर्च	असार महिनाको खर्च
पूँजिगत खर्च	११२२५७०५८.००	१६१६५०१६.३५	३०६३४९५१.१३	६५४५७०९०.५२	४३१६२८३८.८०
	खर्च प्रतिशत	१४.४०	२७.२९	५८.३१	३८.४५

कार्यालयले खरिद योजना अनुसार कार्य गर्न नसकेको, सम्झौताबमोजिम समयमै कार्य नभएको

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	कारणले तेस्रो चौमासिक र असार महिनामा अत्यधिक खर्च भएको देखिन्छ । यसरी आर्थिक वर्षको अन्ततिर मात्र अधिक मात्रामा कार्य सञ्चालन गर्दा कामको अनुगमन कार्यमा कठिनाई भई सञ्चालित कार्यक्रम तथा निर्मित संरचनाको गुणस्तर तथा दीगोपनामा समेत नकारात्मक असर पर्ने स्थिति रहन्छ । तसर्थ स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम चौमासिक रुपमै कार्य सम्पन्न गर्नुपर्दछ ।	
१०.	**दरबन्दी र पदपूर्ति**:संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले गाऊँपालिकामा २५ र वडा कार्यालयमा प्रति वडा २ जनाको दरले १८ समेत ४३ दरबन्दी स्वीकृत गरेकोमा पदपूर्तिको अबस्था निम्नानुसार रहेको पाइयो ।	
१०.१.	कुल ४३ दरबन्दी मध्ये २६ पदपूर्ति भएको र पदपूर्ति मध्ये ३ जना गाऊँपालिकाले करारमा नियुक्ती गरेको देखिन्छ ।	
१०.२.	कार्यालय सहायक र कार्यालय सहयोगीको पद स्वीकृत दरबन्दीमा नरहेकोमा गाऊँपालिकाले क्रमश: १ र १३ जना कर्मचारी करारमा नियुक्ती गरेको देखिन्छ ।	
१०.३.	स्वास्थ्य, कृषि र पशुतर्फ संयोजक र सह संयोजक समेत ७ जना कर्मचारी कार्यरत रहेकोमा ती पदहरु स्वीकृत दरबन्दी भित्र परेको देखिएन । यसैगरी आई टी अधिकृत १ समेत कार्यरत रहेको देखिन्छ । स्वीकृत दरबन्दी बमोजिमको पदमा मात्र कर्मचारी नियुक्त गरी कार्य सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।	
११.	**स्रोत नक्सांकन**: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४को दफा ११ बमोजिम प्रत्येक गाऊँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अबस्था, प्राकृतिक श्रोत अर्न्तगत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अर्न्तगत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्सांकन वा गाऊँपालिकाको प्रोफाईल तयार गर्नुपर्नेमा सो तयार गरेको पाईएन ।	
१२.	**कर्मचारी कल्याण कोष**: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ वमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवाशर्त तथा कानून वमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपदान, औषधिउपचार लगायतका सुविधा उपलब्ध गराउन अवकास कोषको स्थापना गर्नुपर्नेमा यस्तो कोषको स्थापना गरको पाइएन । कोषको अभावमा स्थानीय सेवाका कर्मचारी अवकास हुँदाउपदान लगायतका सुबिधा उपलब्ध गराउन रकमको अभाव हुने भएकोले यस्तो कोषको स्थापना गरी प्रत्येक बर्ष आबश्यक रकम जम्मा गर्ने व्यबस्था मिलाउनु पर्दछ ।	
१३.	**तलवी प्रतिबेदन**: निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ बमोजिम स्थानीय तह अर्न्तगतका कर्मचारीहरुको बार्षिक तलबी प्रतिबेदन आन्तरीक लेखापरीक्षकबाट पारीत गराई तलब खर्च लेख्नुपर्नेमा गाऊँपालिकातर्फका स्थायी कर्मचारीको तलबी प्रतिबेदन पारित गरेको छैन । तलवि प्रतिबेदन पारित गरेर मात्र तलब खर्च लेख्नुपर्दछ ।	
१४.	**विद्युतीय लेखा**: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा कारोवारको लेखा राख्नु पर्ने तथा महालेखा नियन्त्रकको कार्यलयले निशुल्क रुपमा उपलब्ध गराई सबै स्थानीय तहले Sub National Tresury Regulatory application (SUTRA)प्रयोग गरी लेखा राख्नुपर्नेमा उक्त सफ्टवेयर प्रयोगमा ल्याएको देखिएन । सफ्टवेयर प्रयोग नभएको कारण आम्दानी र खर्चको सही लेखांकन र प्रस्तुतीकरण सम्बन्धमा सुनिश्चित हुनसक्ने स्थिति देखिएन । तसर्थ अनिवार्य रुपमा उक्त सफ्टवेयर प्रयोगमा ल्याउनु पर्दछ ।	
१५.	**सार्वजनिक परीक्षण**: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो वनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अर्न्तगत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । सार्वजनिक परीक्षणको अभावमा आर्थिक कारोबारमा जवफदेहिता र पारर्दशिताको प्रबर्द्धन गर्ने कार्यमा बाधा पर्ने देखिन्छ । छलफलको क्रममा पालिकाले सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नेगरेको व्यहोरा जनाएको भएतापनि सो सम्बन्धी अभिलेख व्यबस्थित गरी राखेको देखिएन ।	
१६.	**कन्टिन्जेन्सी खर्च**: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० (७) मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्ने ढाँचा अनुसूची-१ को व्यवस्था रहेको छ । उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट स्टाफ खर्च २.५ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २.५ प्रतिशत गरी ५ प्रतिशत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाऊँपालिकाले यो बर्ष निर्माण कार्यको लागत अनुमानको ३ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी कट्टा गरी खर्च गर्ने गरेकोमा सोको बेग्लै अभिलेख नराखेको	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	कारण कन्टिन्जेन्सीमा कति रकम प्राप्त भई कति खर्च भएको भन्ने सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।नियममा भएको व्यबस्थाबमोजिम कन्टिन्जेन्सी खर्चको व्यबस्था गरी यस्तो खर्चलाई व्यबस्थित गर्न कन्टिन्जेन्सी खर्चको कार्यबिधि बनाउने, यसबाट हुने खर्चको बार्षिक बजेट र कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने एवं खर्चको बेग्लै स्रेस्ता राख्ने व्यबस्था मिलाउनु पर्दछ ।	
१७.	**उपभोक्ता समिति दर्ता नभएको:** संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ अनुसार कुनै पनि संस्था बिधान सहित दर्ता नभएमा संस्थालाई कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । कार्यालयले यसवर्ष संझौता गरेका कुनैपनि उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुनेगरी दर्ता नभई स्थानीय रुपमा आयोजनालाई बजेटपरेको आधारमा अस्थाई समिति गठन हुने र काम सम्पन्न पश्चात समिति विघटन हुने हुंदा निर्माण सम्पन्न योजनाहरु अलपत्र भएमा जिम्मेवार बनाउन कठिनाई हुने भएकोले स्थायी संयन्त्रमार्फत काम गर्ने गरी उपभोक्ता समितिको कार्यमा सुधार हुनुपर्दछ ।	
१८.	**उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट काम गराउने कार्यबिधि उल्लेख छ । नियमावलीमा भएको व्यबस्थाको पालना सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ:	
१८.१.	नियमावलीको नियम ९७(६) मा उपभोक्ता समितिले हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्यांकन, बील, भरपाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समितिको बैठकबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । उल्लिखित निर्माण कार्य गर्न सम्झौता भएका उपभोक्ता समितिको कामको प्राविधिक मूल्यांकनको आधारमा मात्र भुक्तानी दिने गरेको देखिन्छ । नियमावलीमा व्यबस्था भएबमोजिमको बील, भरपाई र खर्च प्रमाणित गर्ने कागजात समितिको बैठकबाट अनुमोदन गराई कार्यालयमा पेश गर्ने गरेको पाइएन ।	
१८.२.	नियमावलीको नियम ९७(१२) मा उपभोक्ता समिति मार्फत भएको निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले सम्पन्न आयोजनाहरु सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्ने गरेको देखिएन ।	
१८.३.	उपभोक्ता संगको खरिद सम्झौतामा सवै कामहरु इन्जिनियरिङ्ग नर्म्स, प्राविधिक नक्सा, संलग्न प्राविधिक स्पेशिफिकेशन अनुसार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा कुनै पनि उपभोक्ता समितिको कार्यमा प्राविधिक नक्सा तयार गरेको पाईए।	
१८.४.	नियमावलीको नियम ९७(९) बमोजिम उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालित निर्माण कार्यमा लोडर, एक्साभेटर, रोलर, डोजर, ग्रेडर जस्ता हेभि मेसिनहरु प्रयोग गर्न नसकिने उल्लेख भएकोमा उपभोक्ता समितिले गरेको सडक निर्माण कार्यमा हेभि मेसिनको प्रयोग भएको देखिन्छ । कानूनमा भएको व्यबस्था बमोजिम उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउनु पर्ने देखिन्छ ।	
१८.५.	उपभोक्ता समितिबाट गरेको कार्यमा कुनै त्रुटी आई सच्याउन परेमा वा बढी भुक्तानी भई असुल गर्नुपर्ने अबस्थामा कार्यालयले आबश्यक सुधार गर्न लगाउने कुनै आधार नभएको कारण त्रुटी सच्याउने अवधिसम्मको लागि धरौटी कट्टा गर्ने व्यबस्था मिलाउन उपयुक्त हुने देखिन्छ। सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिबाट काम गराउदा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन उपभोक्ता समितिले गर्नु पर्ने, खर्चको सूचना सार्वजनिक गर्नु पर्ने, निर्माण कार्यमा डोजर लगायतका मेशीन प्रयोग गर्न नहुने व्यवस्था छ। उपभोक्ता समितिबाट तोकिएको जनसहभागिता नजुटाउने साथै कार्यालयबाट गर्ने भुक्तानीमा आनुपातिक कट्टी नगर्ने जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश भएका आयोजना उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन गर्ने, योजना हस्तान्तरण नहुने तथा खर्च सार्वजनिक नगर्ने जस्ता कानूनले तोकेका कार्य गरेको देखिएन ।	
१९.	**डोर हाजिर:** तोकीएको फारम प्रयागे गर्दा फारममा उल्लेखित विवरणहरु पूर्ण रुपमा भर्नुपर्दछ । उपभोक्ता समितिलेडोर हाजिरमा उल्लेखित विवरणहरु पूर्ण रुपमा भर्ने गरेको पाइएन । फारममा हाजिर राख्नेको नाम लगायतको विवरण समेत खुलाउने गरेको छैन । फारमको भाग-३ मा रहेको जिन्सी सामान प्रयोग विवरण लगायत काम गरेका नापीको यथार्थ विवरण भरेको देखिएन । नर्म्स अनुसार जिन्सी सामान खपत र ज्याला खर्च भएको हो होइन ऐकिन हुनसक्ने अवस्था नदेखिंदा निर्माण कार्य भए नभएको समेत यकिन हुन सक्ने आधार नदेखिएकोले फारममा उल्लेखित सम्पूर्ण विवरणहरु तयार गरी खर्चको यथार्थता हुनेगरी डोर हाजिर फारम तयार हुने व्यवस्था गर्नेतर्फ	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

प्राविधिक तथा उपभोक्ताको ध्यान जान जरुरी देखिएको छ ।

२०. **निर्माण कार्यको लगत:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ उपनियम (११) मा निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेपछि सार्वजनिक निकायलाई प्राप्त भएको भौतिक संरचनाहरुको विवरण खुलाई अभिलेख राख्नुपर्ने व्यबस्था भएकोमा गाँउपालिकाले यस वर्ष संचालन गरेको सिंचाइ एवं खानेपानी योजना निर्माण कार्यको लगत अद्यावधिक गरेको देखिएन । गाँउपालिकाले गतविगत वर्षदेखि संचालन भएको कार्यक्रमबाट निर्माण गरेको भौतिक संरचनाहरु समेतको लगत राख्ने व्यबस्था गरी निर्माण कार्यको लगत व्यबस्थापन गर्नुपर्ने देखियो ।

२१. **मेसिन भाडामा बिबिधता:** कार्यालयलेउपभोक्ता समिति मार्फत जिल्लाभित्र निर्माण कार्य गरोउदा भित्र प्रयोग हुने डोजरको भाडामा एकरुपता हुनुपर्ने देखिन्छ । गाँउपालिकाले डोजरको लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्मस र जिल्ला दररेटलाई आधार लिई तयार गरेतापनि उपभोक्ताले सोही काम गर्दा प्रतिघण्टा न्युनतम १८००।- देखि ३०००।- सम्म डोजर भाडा तिर्नेगरी सम्झौता गरेको पाइयो । गाउँपालीकाले डोजर भाडामा एकरुपता ल्याउन आबश्यक निर्णय गरि उपभोक्ताले मनोमानि भाडा सम्झौता गरि काम गरेको देखाई बिल पेश गर्ने परिपाटिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । फरक फरक दरमा सम्झौता गरी काम गराएका केही उदाहरणहरु,

भौ.नं. मिति	योजनाको नाम	उपकरण भाडा
१३/२०७४/६/२९	देउरालीचौर बासुकी ग्रामिण सडक	रु. २५०० प्रतिघण्टा
२४/२०७४/७/२७	खोरभन्ज्याङ्ग चापाघारी सडक	रु. ३००० प्रतिघण्टा
२९/२०७४/८/५	सोलभन्ज्याङ्ग रानीपोखरी सडक	रु. १८०० प्रतिघण्टा

२२. **विद्युत पोल खरिद:** स्वीकृत कार्यक्रमबमोजिम खरिद भएका सामग्रीको प्रयोगको स्थिति खुलाउनुपर्नेमा पालिकाले यो बर्ष नेपाल बिद्युत प्राधीकरणबाट रु.३८,५०,०१५।५२ मूल्यको २७७ थान बिद्युत पोल खरिद गरी २०७५।२।१४ मा भुक्तानी गरेकोमा निम्नानुसार देखिएको छ:

२२.१. बिद्युत प्राधीकरणले उक्त पोल बिक्री वापत कुनै बिल जारी नगरेकोले यस सम्बन्धी बिल प्राप्त गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२२.२. बिद्युत प्राधीकरणले पठाएको दररेट अनुसार १० प्रतिशत Rechargable overhead समेत समाबेश गरेको देखिन्छ । मकवानपुरगढी गाउँपालिकाले प्राधीकरणबाटै समान रुपमा खरिद गरेको यस प्रकारको सेवा शुल्क लिएको नदेखिएकोले एकै संस्थाले दोहोरो नीति अवलम्वन गरेको देखिएकोले यसरी उपलव्ध गराएका overhead रु.३,५०,००१।४१ पालिकाको लागि अतिरिक्त व्ययभार पर्न गएको देखिन्छ ।

२२.३. यसरी खरिद भएका पोल तथा अन्य सामग्री प्रयोग स्थिति सम्बन्धमा कुनै जानकारी प्राप्त हुन नसकेकोले बितरण र जडान सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२३. **सामाजिक सुरक्षा कर:** जुनसुकै पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा भुक्तानी रकमको १ प्रतिशत सामाजिक सुरक्षा कर कट्टा गर्नुपर्नेमा देहायबमोजिम ज्यामि ज्यालाको भरपाई पेश गरी कार्य मूल्यांकन भएकोमा उक्त ज्यालामा सामाजिक सुरक्षा कर कट्टा गर्नुपर्नेमा नगरेकोले असुल गर्नुपर्ने रु. १९,३४३/-

गोभौनं.।मिति	योजनाको नाम	ज्यामी ज्याला	सामाजिक सुरक्षा कर
१३/२०७४/६/२९	देउरालीचौर बासुकी ग्रामिण सडक	५९६००.००	५९६.००
१८/२०७४/६/३१	मनकामना मन्दिर खाडेधार सडक	१६६३००.००	१६६३.००
१९/२०७४/६/३०	सोलोभन्ज्याङ्ग सडक	१११०००.००	१११०.००
२४/२०७४/७/२७	खोरभन्ज्याङ्ग चापाघारी सडक	२०६५००.००	२०६५.००
२७/२०७४/७/२९	सुपिङ्गवस्थला दमार सडक	१५९३००.००	१५९३.००
२८/२०७४/७/२९	वालउद्यान बृद्धाश्रम स्थल	१२२७२०.००	१२२७.००
२९/२०७४/८/५	सोलभन्ज्याङ्ग रानीपोखरी सडक	२२६५६०.००	२२६५.००
३२/२०७४/८/१४	सिमलबोट गुप्तेश्वरी मन्दिर रोड	३५४०००.००	३५४०.००
९५/२०७४/१२/२०	कान्तिलोकपथ मालागाउँ स्वारा सडक	३३४३६५.००	३३४३.००
९७/२०७४/१२/२०	खानेपानी ट्यांकी निर्माण उपभोक्ता समिति	१९४१७०.००	१९४१.००
	जम्मा		**१९३४३.००**

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
२४.	**आर्थिक सहायताः** कार्यालयले भौ.नं. २६७।२०७५।३।२८ बाट नेपाल राष्ट्रिय शिक्षक संगठनलाई रु.५०००.०० र क्रान्तिकारी पत्रकार संगठनलाई रु. २००००.०० गरी रु.२५०००.०० भुक्तानी गरेको पाइयो । यस्ता खर्चमा नियन्त्रण गरिनु पर्दछ ।	
२५.	**कर कट्टी एवं दाखिलाः** आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम बिभिन्न भुक्तानी तोकिएको दरमा कर कट्टी गरी दाखिला गर्नुपर्नेमा नगरेको स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।	
२५.१.	गोभौनं.६४।२०७४।८।११ बाट बिद्युत पोल ढुवानी वापत रु.३०,०००।०० खर्च लेखेकोमा ढुवानीमा १० प्रतिशतले हुने कर कट्टा नगरेकोले असुल गर्नुपर्ने रु.	३,०००/-
२५.२.	गोभौनं.२०१।२०७५।२।३० सामाजिक सुरक्षा पाउने व्यक्तिहरुको डाटा अनलाइन इन्ट्री गरे वापत खाजा खाना खर्च बापत मुखिया प्रविन थापालाई रु.३८,११५।०० भुक्तानी गरकोमा उक्त भुक्तानीमा १५ प्रतिशत अग्रीम कर कट्टा गर्नुपर्नेमा १ प्रतिशत मात्र गरेकोले नपुग कर असुल गर्नुपर्ने रु.	५,३३६/१०
२५.३.	गोभौनं.३१४।२०७५।३।२५ मा संलग्न फाँटवारीमा सहभागीबाट कट्टा गरेको कर दालिखा भएको नदेखिएको रु.	६००/-
२६.	**दर्ता बिना मुअकर असुलीः** मुल्य अभिबृद्धी कर ऐन २०५२ को दफा १५ (१) मा दर्ता नभएको व्यक्तिले कुनै बिजक जारी गरी कर उठाउन नहुने र दफा २ मा त्यसरी उठाएको कर असुल उपर गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । एन.एम.एफ इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी (पान नं. १०८१२४१२७) ले जि.आइ.एस. सर्भे तथा वस्तुगत विकास सम्बन्धी परामर्श वापत मुल्य अभिबृद्धी कर बिजक बेगर सेवा शुल्क रु.४,३९,३९३.५० मा मुल्य अभिबृद्धी कर रु.५७,१२१.१६ थप गरी रु.४,९६,५१४.६६ को बिजक नं.१/२०७५/३/२५ जारी गरेको पाइयो । आन्तरीक राजस्व बिभागको वेबसाइटमा सर्च गर्दा उक्त पान नम्बर मुल्य अभिबृद्धी करमा दर्ता नभएको पाइयो । कार्यालयले गो.भौ.नं. ३५०/२०७५/३/२८ बाट दिएको उक्त भुक्तानीको मुअकर असुल हुनुपर्ने रु.	५७,१२१/१६
२७.	**कर बिजक बेगर भुक्तानीः** मुल्य अभिबृद्धी कर ऐन २०५२ को दफा १४ (१) मा दर्ता भएको व्यक्तिले बस्तु तथा सेवा आपूर्ति गर्दा प्रापकलाई वीजक दिनुपर्ने र उपदफा (३) मा बीजक लिनु प्रापकको कर्तव्य हुने व्यवस्था छ । कार्यालयले संचार क्षेत्र बिकास तथा प्रबर्धन सामुदायीक संचार कार्यक्रम संचालनका लागि बिभिन्न ३ ओटा फर्मले प्रस्ताव पेश गरेकोमा न्यून बजेट प्रस्ताव पेश गर्ने सोलुसन मिडिया प्रा.ली. (मु.अ.कर दर्ता नं.३०४७२००२४) ले २०७५/२/१३ मा खर्चको प्रति इकाई लागत निर्धारण सहित मुल्य अभिबृद्धी कर समेत समाबेश गरी रु.२२५६००.०० को खर्च प्रस्ताव पेश गरेको छ । फर्मले भुक्तानीको लागि मु.अ.कर बिजक जारी गरेको पाइएन । कार्यालयले भौ.नं. ३५४/२०७५/३/२८ बाट रु. १६९९५५.०० मध्ये कर कट्टा गरी रु.१४७८८५.०० भुक्तानी गरेको पाइयो । मुल्य अभिबृद्धी करमा दर्ता भएको व्यक्तिलाई बिजक बेगर दिएको मु.अ.कर असुल हुनुपर्ने रु...	२२,०९४/-
२८.	**घरभाडा बढी भुक्तानीः** घरभाडा सम्झौताबमोजिमको रकम भुक्तानी गर्नुपर्नेमा वडा नं.३ को लागि घरभाडा लिने क्रममा घरधनीसँग भएको सम्झौतामा मासिक कर वाहेक रु.८,०००।०० उपलब्ध गराउने उल्लेख भएअनुसार २०७४ श्रावण र भाद्रको घरभाडा वापत रु.१६,०००।०० भुक्तानी गर्नुपर्नेमा गोभौनं.१७।२०७४।६।८ बाट रु.१९,९४७।०० खर्च लेखी सो मध्ये रु.१,८१४।०० कर कट्टा गरी रु.१८,१३३।०० भुक्तानी गरको कारण बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.	२,१३३/-
२९.	**क्षेत्रफल नखुलेकोः** गोभौनं.२३३।२०७५।३।१४ बाट गाउँपालिकाका १९ जना कृषकहरुलाई १०० देखि ५०० ओटासम्म कागतिको बिरुवा बितरण गरी जम्मा रु.९९,०००।०० खर्च भएकोमा कति क्षेत्रफलमा बिरुवा लगाएको हो स्पष्ट भएको देखिएन । यस प्रकार धेरै परिमाणमा बिरुवा बितरण गर्दा ती बिरुवा लगाउने जग्गा भए नभएको कुरामा समेत ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
३०.	**लोक सेवा तयारी कक्षाः** युवा स्वरोजगार कार्याक्रम अन्तर्गत खरिदार, नायब सुब्बा र जेटीएको लोक सेवा तयारी कक्षा सञ्चालन वापत वी क्यान संस्थालाई रु.२ लाख २५ भुक्तानी भएको पाइयो । प्रशिक्षार्थी संख्या ४० रहेको उक्त कार्यक्रम २०७४।१२।१० देखि २०७५।२।९ सम्म सञ्चालन भएको देखिएकोमा हाजिरी बिबरणमा धेरै संख्यामा प्रशिक्षार्थीहरु अनुपस्थित देखिएकोले कार्यक्रम प्रभावकारी हुन नसकेको र प्रशिक्षार्थी सही रुपमा छनौट गर्न नसकेको अबस्था देखिएको छ । यस्तो कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्रशिक्षार्थी छनौटमा ध्यान पुर्याउनु पर्दछ ।	
३१.	**माटोको वर्गीकरणः** भौगोलिक बनावटअनुसार खन्न पर्ने बाटोमा नरम, मध्यम र कडा चट्टान भेटिने भएतापनि निर्माण गर्ने बाटोको बिस्तृत सर्भेक्षण नगरी लागत अनुमान तयार गर्ने गरेकोले माटोको वर्गीकरण यथार्थ रुपमा भई निर्माण लागत बढ्ने अबस्था नरहेको भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

सक्ने स्थिति देखिएन । उदारहणको लागि सिमलबोट गुप्तेश्वरी मन्दिर हुँदै न्युरेडाँडा मोटरबाटो निर्माणको रु.१२,२२,१६८।७० लागत अनुमान तयार गर्दा कटान गर्नुपर्ने माटोको बर्गीकरण निम्नानुसार गरी लागत अनुमान अनुसार नै उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने गरी सम्झौता भएकोमा उक्त बर्गीकरण यर्थात रुपमा भएको सम्बन्धमा भएको कुरामा आस्वस्त हुन सक्ने कुनै आधार संग्लन नगरेको कारण यस सम्बन्धमा कुनै धारणा व्यक्त गर्न सकिएन ।

माटोको प्रकार	इकाई	परिमाण	दर	रकम
ordinary soil	m3	६९१९.२	५५.२३	३८२१४७.४१
ordinary rock	m3	१७२९.८	१८४.१	३१८४५६.१८
	जम्मा			**७००६०३.५९**

तसर्थ माटोको बर्गीकरणको थर्थाता खुल्ने आधार प्रमाण संलग्न गरी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्दछ

३२. **वर्गीकरण फरक पारी भुक्तानीः** लागत अनुमान तयार गर्दा ढुंगा र माटो कटिङ्गको अनुपात ८०:२० कायम गरी स्वीकृत गरेको र सोही बमोजिम उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता भएकोमा कार्य मूल्यांकन गर्दा कुल कटिङ्ग परिमाण मध्ये ढुंगाको अनुपात बढ्न गएको र सोही बढेकै परिमाणको आधारमा भुक्तानी गरेको कारण ढुंगा र माटोको कटिङ्ग दरको फरकले गणना गर्दा मूल्यांकन बढ्न जाने देखिन्छ । तसर्थ लागत अनुमान तयार गर्दा कायम गरेको अनुपातभन्दा बढी अनुपातमा ढुङ्गा काट्ने कार्य हुनाको यथार्थ प्राविधिक पुष्ट्याई पेश गर्नुपर्ने रु. ३,६४,२३२/५०

गोभौनं.।मिति	कामको बिबरण	आइटम नम्बर	इकाई	भुक्तानी हुनु पर्ने परिमाण	बीस प्रतिशतले हुने परिमाण	भुक्तानी भएको परिमाण	बढी परिमाण	माटो र ढुंगाको फरक दर	वढी मुल्यांकन
50/2074/8/14	आँपचौर बेसारघारी धापडाँडा सडक	2b (excavation ordinary rock)	घ.मी	४४३१.३०	८८६.२६	१३२९.३९	१८४.१०	१२८.८७	२३७२४.९७
48/2074/8/14	लेख पान्धगं चिलाउने कृषि सडक	2b (excavation ordinary rock)	घ.मी	१५०५४.५५	३०१०.९१	४६२५.०५	१६१४.१४	१२८.८७	२०८०१४.२२
77/2074/9/26	थानसिन पुलबाट थानसिन सिरानसम्म ग्रामिण सडक	2b (excavation ordinary rock)	घ.मी	९५१०.१७	१९०२.०३	२९३०.१५	१०२८.१२	१२८.८७	१३२४९३.३१
	जम्मा								**३६४२३२.५०**

३३. **भेरिएशन स्वीकृत नगरेकोः** स्वीकृत लागत अनुमानबमोजिमको कार्य गर्नेगरी पालिकासँग सम्झौता भएका उपभोक्ता समितिले सम्झौताबमोजिमको कुनै कार्य बढी गर्ने र कुनै कार्य छोडन् गरेको पाइयो । यसरी कुनै कार्य बढी र कुनै कार्य कम गर्ने वा गर्दै नगर्ने तर मूल्यांकन लागत अनुमानकै हाराहारीमा पुर्‍याउने प्रकृयाले सम्झौताको पालना नभएको स्थिति देखिने भएकोले यस्तो प्रकृया नियन्त्रण गर्नु पर्दछ । कुनै अबस्थामा यस्तो स्थिति सिर्जना हुने भएमा पूर्व स्वीकृती लिएर मात्र गर्ने व्यबस्था मिलाउनु पर्द । उदाहरणको लागि सिमलबोट गुपेश्वरी मन्दिर हुँदै न्युरेडाँडा मोटरबाटो निर्माणको ढुंगाको गाह्रो लगाउने कार्य नगरी सोको सट्टा माटो खन्ने कार्य बढी गरी लागत अनुमानकै हाराहारीमा मुंल्याकन आउने गरी कार्य गरेको आधारमा भुक्तानी गरेको पाइयो । यस प्रकार लागत अनुमानभन्दा उल्लेखनीय रुपमा घटी बढी कार्य गर्नुपर्दा पालिकाको पूर्व स्वीकृति लिने (भेरिएशन स्वीकृत गर्ने) व्यबस्था मिलाउनु पर्दछ ।

३४. **बढी दरमा भुक्तानीः** जिल्ला दररेट अनुसार Hard soil काट्ने कार्यको दर प्रति घमी रु.५५।२३ भएकोमा टारगाँउ भित्री सडक निर्माणमा उक्त दर रु.३५४।०० कायम गरी गोभौनं.५२।२०७४।८।१४ बाट २५२ घन मीटरको रु.८९,२०८।०० भुक्तानी भएको छ । जिल्ला दररेट अनुसार रु.१३,९१७।९६ मात्र भुक्तानी गर्नुपर्नेमा रु.८९,२०८।०० भुक्तानी भएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु. ७५,२९०/०४

३५. **बढी निकासाः** शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम १७९ मा कुनै कामको लागि आवश्यकभन्दा बढी

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	रकम माग गर्ने र निकासा दिने पदाधिकारीलाई कानून बमोजिम कारबाही गरी बढी निकासा वा खर्च भएको रकम असुल उपर गरिने उल्लेख छ । यस सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छः	
३५.१.	कृष्ण मा.वि.भैसेका प्रावि शिक्षक संजिल गोर्खालीको २०७५।२।१७ मा राजिनामा स्वीकृत भई अबकास भएकोमा निजको नाममा तेस्रौ चौमासिक पुरै निकासा भएकोले बढी निकासा भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.	४२,७९२/७५
३५.२.	लेकाली बसीफाँट माबिका राहत शिक्षक ज्ञानु लामिछानेको २०७४।५।१२ मा राजिनामा स्वीकृत भई अबकास भएकोमा निजको नाममा प्रथम चौमासिक पुरै निकासा भएकोले बढी निकासा भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.	८८,३०६/-
३६.	**अनुदानको अनुगमनः** गोभौनं.३०८।२०७५।३।२५ बाट देहायका स्वास्थ्य संस्थालाई बिरामी दर्ता शुल्क वापत अनुदान प्रदान गरेकोमा उक्त रकमबाट सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाले तोकिएको काममा खर्च गरे नगरेको अनुगमन तथा लेखापरीक्षण गरेको प्रतिबेदन समेत प्राप्त गर्नुपर्दछ ।	

स्वास्थ्य संस्था	अनुदान रकम (रु.)
भिमफेदी प्रा.स्वा.के.	४००००.००
भैसे स्वास्थ्य चौकी	१५०००.००
निवुवाटार स्वास्थ्य चौकी	१५०००.००
इपा स्वास्थ्य चौकी	१००००.००
कोगटे स्वास्थ्य चौकी	१००००.००
जम्मा	**९००००.००**

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
३७.	**सामाजिक सुरक्षा वितरणः** सामाजिक सुरक्षा अनुदान बितरणमा देखिएका प्रमुख व्यहोरा निम्नानुसार छन्:	
३७.१.	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७२ को दफा ३८ मा प्रत्येक गाउँपालीका र नगरपालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता/वृति प्राप्त गर्न योग्य भएका सबै लक्षित समूहले नयाँ परिचयपत्रका लागि दिएका निवेदन उपर छानबिन गरी परिचयपत्र प्रदान गर्नका लागि सिफारिस गर्न तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको रकम प्रवाहको स्थानीयस्तरमा अनुगमन गर्न गाउँपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधि प्रमुख वा सो जिम्मेवारी तोकिएको पदाधिकारीको अध्यक्षतामा एक स्थानीय सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सो व्यवस्था अनुसार जिल्लाका गाउँपालिकाले स्थानिय सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति गठन गरी परिचयपत्र वितरण संख्या, नविकरण गरिएको संख्या र लगत कट्टा गरिएको संख्याको निर्णयसहितको स्पष्ट विवरण पेश गरेको पाइएन ।	
३७.२.	नेपाल सरकारले आ.ब.२०७१।७२ को बजेट बक्तब्य मार्फत लागु भएको राज्यका ७० वर्ष पुगेका सबै ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई औषधी उपचार खर्चको रुपमा रकम उपलब्ध गराउने निर्णय गरेकोमा गाँउपालीकाले आ.व. २०७४।७५ मा औषधि उपचार बापतको रकम वितरण गर्दा उमेर पुगेका प्रत्येक गाँउपालीका तथा नगरपालिकाको सबै ज्येष्ठ नागरिकहरुको छुट्टै लगत खडा गरी राखेको पाइएन । यसले स्पष्ट लक्षित समुहको वर्गीकरण गरी ७० वर्ष उमेर समूहका सबै नागरिकलाई जेष्ठ नागरिकमा अद्यावधिक गरी लगत खडा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
३७.३.	सामाजिक सुरक्षा सञ्चालन कार्यविधि,२०७२ को दफा २२(ख) वमोजिम बैंकिङ सुविधा भएमा बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरे अनुसार गाँउपालिकाले ग्रामिण इलाकामा बैकिङ्ग सुबिधा नभएकोले वडा सचिवले नगद बितरण गर्ने गरेको छ । अन्य स्थानीय निकायले वडा जनप्रतिनिधिको रोहवरमा बितरण गर्ने गरेता पनि गाँउपालिकाले घरदैलामा नै भक्ता वितरण गर्दा नियन्त्रण तथा सन्तुलनको अवस्था नरहेबाट सामाजिक सुरक्षामा भएको वार्षिक खर्च आश्वस्त हुने आधार देखिएन । हाल गाँउपालिकामा बैङ्क समेत स्थापना भएको देखिएकोले नियमानुसार बैकिङ्ग प्रणली मार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्दछ ।	
३८.	**जिन्सी व्यबस्थापनः** आर्थिक कार्यबिधि नियमाबली, २०६४ को नियम ५० मा जिन्सी निरीक्षण गरी प्राप्त भएका जिन्सी सामानहरु आम्दानी बाधिए नबाधिएको, प्रयोगको अवस्था गतवर्षको उयपोग र यस वर्षको परिमाण समेत मूल्याङ्कन गरी प्रतिबेदन तयार गर्नुपर्ने र प्रतिवेदनमा उल्लेखित व्यहोरा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यबस्था छ । खरिद भएको खप्ने सामानहरु दाखिला गर्दा फारमले निर्दिष्ट गरेका मूल्य, स्पेशिफिकेशन, प्राप्तिका स्रोत लगायत विवरण उल्लेख गरी दाखिला व्यवस्थित गरेको छैन ।	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

सामान खरिद गर्नुपर्दा स्पेशिफिकेशन तयार गर्ने नगरेको देखिएकोले जिन्सी व्यवस्थापन कमजोर देखिएको छ । गाँऊपालिका कार्यालय स्थापनाको शुरुवात चरणमा रहेकोले शुरु देखि नै जिन्सी व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान पुऱ्याई नियमाबलीको पालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

३९. **कट्टी रकम दाखिला नभएको:** पालिकाले तलब भत्ता लगायतको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा कट्टा गरेको नागरिक लगानी कोष, बीमा एवं बिभिन्न भुक्तानीमा कट्टा गरेको कर सम्बन्धित खातामा जम्मा गर्नुपर्नेमा नगरी राखेको पाइएकोले निम्नानुसारको रकम सम्बन्धित खातामा जम्मा गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु. ६,०८,०९३/६३

खाता	पाएको
गाँऊपालिका तर्फको कर्मचारीहरुको २०७४ श्रावण देखि २०७४ पौष सम्मको बीमा कट्टी नागरिक लगानी कोष दाखिला गर्न बाँकी रहेको रु.	३३६००.००
स्वास्थ्य सेवातर्फका कर्मचारीहरुको २०७४ श्रावण देखि २०७४ आश्विन सम्मको नागरिक लगानी कोष कट्टी रकम दाखिला नगरेको रु.	२१६५९४.६३
स्वास्थ्य सेवातर्फका कर्मचारीहरुको २०७४ श्रावण देखि २०७४ पौषसम्मको सापटी कट्टी रकम लगानी कोष कट्टी रकम दाखिला नगरेको रु.	३००००.००
खर्च खातामा २०७४ श्रावण देखि २०७४ पौषसम्म कट्टा भएको कर रकम सम्बन्धित खातामा जम्मा नगरेको रु.	३२७८९९.००
जम्मा	**६०८०९३.६३**

४०. **सहकारी संस्थालाई सहयोग:** गाऊँपालिकाले सार्वजनिक हित लागि श्रोतको उपयोग गर्नु पर्नेमा नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापना भएका वित्तीय संस्था, महिला जागृती बचत तथा ऋण सहकारी संस्था ली.लाई गो.भौ.नं.७१।२०७४।९।२० बाट रु. ५०००००.००, महिला उत्थान बचत तथा ऋण सहकारी संस्थालाई गो.भौ.नं. २४२।२०७५।३।२४ बाट रु. २५००००.०० र सम्झना कृषी तथा महिला सहकारी संस्थालाई गो.भौ.नं.२३९।२०७५।३।२४ बाट रु. २४९०६८.०० गरी जम्मा रु. ९९९०६८.०० अनुदान प्रदान गरेको पाइयो । यस प्रकारको संस्थालाई अनुदान प्रदान गर्न मिल्ने आधार नदेखिएको नदेखिएकोले यस्तो खर्च नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।

४१. **कार्यक्रमको अनुगमन:** महिला लक्षित (बाखा पालन) कार्यक्रमको सम्झौता अनुसार बाखा प्राप्त गरेको सदस्यले आफुले प्राप्त गरेका पाठापाठी र भएको बढोत्तरीको विवरण अर्धबार्षिक रुपमा गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्ने, बाखा मरेको खण्डमा नजिकको पशु सेवा केन्द्रबाट पोष्टमार्डम गरी रिपोर्ट पेश गर्नुपर्ने, लापरवाहीले बाख मरेमा सोको क्षतिपुर्ति सम्बन्धित व्यक्तिबाट असुल गर्नुपर्ने र बाखाबाट आयआर्जन गरी साटासाट गर्नुपर्ने व्यवस्था भएको पाइयो । भौ.नं. ३०६।२०७५।३।२५ बाट जय किसान बाखा पालन केन्द्रबाट रु.१०००००.०० मा १० वटा बाखा खरिद गरी लक्षित समुदयलाई वितरण गरेकोमा सोको आवधिक अनुगमन, प्रभावकारीता मुल्यांकन, तथा प्रगति प्रतिबेदन गाउँपालिकामा पेश भएको पाइएन । अत: शर्त पालना भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।

४२. **गाडी भाडा भुक्तानी**: अर्थिक कार्यबिधि नियमावली २०६४ को नियम ३६ (३) बमोजिम खर्च लेख्दा खर्च पुष्ट्याई हुने बिल भरपाईसहित लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ ।कार्यालयले बिभिन्न स्थानमा अनुगमनका क्रममा गाडी प्रयोग गरेको भनि गाडिधनिले पेश गरेको निबेदनका आधारमा कार्यालयले भाडा भुक्तानी दिएकोमा उक्त अवधीमा कार्यालयबाट अनुगमन भएको पुट्याई हुने कागजात, गाडी प्रयोगको प्रमाणित लगसिट लगायतका पुष्ट्याईका कागजात बेगर दिएको गाडीभाडा नियमित मान्न नसकिने रु. ५९,०००/-

गो.भौ.नं./मिति	रकम (रु.)	कैफियत
११२/२०७४/१२/२९	१७०००.००	योजना सम्बन्धि काममा प्रयोग भएको भनी निबेदन र ना.१ज. ४४५४ नं.को गाडीको ब्लुबुक फोटोकपीका आधरमा निरन्जन राना मगरलाई भुक्तानी
१५८/२०७५/२/२७	९०००.००	योजना अनुगमनमा ना.१ज. ४४५० नं. को गाडी प्रयोग भएको भनि निबेदनका आधारमा अजित बहादुर तामाङ्गलाई भुक्तानी
१६७/२०७५/२/२९	३३०००.००	योजना सम्बन्धि काममा प्रयोग भएको भनि निबेदन र ना.१ज. ४४५४ नं.को गाडीको ब्लुबुक फोटोकपीका आधरमा निरन्जन राना मगरलाई भुक्तानी

४३. **आन्तरिक आय:** आर्थिक कार्यबिधि नियमाबली २०६४को नियम ३६ अनुसार खर्च । आम्दानी पुष्टि हुने गरी प्रमाण राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । प्राप्त बिबरणअनुसार यो बर्ष आन्तरिक स्रोतबाट रु.५०,९४,७३५।६२ आम्दानी गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ:

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

४३.१. लेखापरीक्षणको क्रममा बिभिन्न वडाहरुलाई उपलब्ध गराएको रसिदको बिबरण र ती रसिदबाट उठाएको एवं बैंक दाखिला भएको रकमको बिबरण तयार गर्न लगाएकोमा निम्नानुसार घटी दाखिला देखिएकोले उक्त रकम असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु. ५०,२४२/५८

वडा नं.	वडा सचिव	उठेको रकम	दाखिला रकम	दाखिला गर्न बाँकी रकम
१	महेशराज लामिछाने	८,४१,३८३/८८	रु.६,८४,८७८।०० सोही बर्ष, रु.१,१७,१५०।०० मिति २०७५।४।१ मा र निज वडा सचिवले वडा नं.२ तर्फ बढी दाखिला गरेको रु.११,८७८।६५ मिलान समेत रु.	२७४७७.२३
३	माधव प्रसाद कडेल	२,६५,७१३/२०	२,६५,७१३/२०	२९८.२०
४	नवराज अधिकारी	१,७३,८४०/७५	१.७३,६०१/२८	२३९.४७
५, ६	प्रविण थापा	६,०७,१७१/-	५,९६,५५०/-	१०६२१.००
७	सिताराम रिमाल	१,६२,३६१/-	१,६०,६४८/-	१७१३.००
९	त्रिलोक थापा	२,७९,२४९/६८	२,६९,३५६/-	९८९३.६८
				५०२४२.५८

४३.२. पालिकाले प्रयोग गर्ने रसिद सिलसिलेबार हुनुपर्नेमा केही रसिद नम्बरहरु दोहोरो छपाई गरी प्रयोग गरेको पाइयो । उदाहरणको लागि वडा नं.२ मा रसिद नं.३५१ देखि ५०० सम्म ३ प्याड रसिद उही नम्बरको दोहोरो प्रयोग गरेको, रसिद नं.६०१ देखि ७०० सम्म वडा नं.३ र ४ दुबैमा बेग्ला बेग्लै ठेली प्रयोग भएको, रसिद नं.७५१ देखि ८०० सम्म वडा नं.४ र ५ मा अलग अलग ठेली प्रयोग भएको, रसिद नं.७०१ देखि ७५० सम्म र ८०१ देखि ८५० सम्म क्रमशः वडा नं.४ र ६ एवं वडा नं.५ र ६ मा फरक फरक प्याड प्रयोग भएको पाइयो । यस प्रकार एकै सिरेल नम्बरका एकभन्दा बढी रसिल ठेली छपाई गरी प्रयोग गर्ने गरेबाट पालिकाले रसिद नियन्त्रणमा ध्यान पुर्‍याउन नसकेको एवं छपाई गरेको, प्रयोग गरेको एवं सो बाट भएको असुल र दाखिलाको सम्बन्धमा समेत आस्वस्त हुन सक्ने अबस्था देखिएन । तसर्थ यस सम्बन्धमा सुधार गरी रसिद नियन्त्रणमा ध्यान दिनु पर्दछ ।

४४. **रकम ढिला दाखिला गर्ने :** आर्थिक कार्यबिधि नियमावली २०६४ को नियम ९ (६) बमोजिम नगद प्राप्त हुने रकम दैनिक रुपमा दाखिला गर्नुपर्ने र दैनिक रुपमा बैंक दाखिला गर्न नसकिने भएमा कार्यालय प्रमुखले कारण उल्लेख गरी सात दिन भित्र बैंक दाखिला गर्नु पर्ो व्यवस्था छ । गाँउपालिका अन्तरगतका वडाहरुले कतिपय मासिक रुपमा र कतिपयले २, ३ महिना पछि मात्र दाखिला गर्ने गरेकोले समयमै दाखिला गर्ने तर्फ सम्बन्धित पक्षको ध्यान जानु पर्दछ ।

४५. **आन्तरिक लेखापरीक्षण:** आन्तरिक लेखपरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोरा अन्तिम लेखपरीक्षणको समयसम्ममा सुधार गरी सक्नुपर्नेमा देहायका व्यहोराहरुमा सुधार भएको नदेखिएकोले सोही प्रतिवेदनमा उल्लेख भएबमोजिम सुधार गर्नुपर्ने रु. १६,५८५/-

गोभौनं./मिति	बिबरण	रकम
७२/२०७५/८/२८	कार्यालय सहायक इन्द्रमान घिसिङ्गलाई २०७४ श्रावण देखि असोजसम्म ३ महिनाको कर्मचारी सञ्चय कोष र सावधिक जीवन बिमा कोष कट्टी र थप रकम नगदै भुक्तानी दिएको रु.	१६२१०.००
१६/२०७४/६/३०	रु.२५,०००।०० भुक्तानी दिने भनी स्वीकृत भएकोमा रु.२५,३७५।०० भुक्तानी भएकोले बढी भुक्तानी रकम असुल गर्नुपर्ने रु.	३७५.००
	जम्मा	**१६५८५.००**

४६. **म्याद नाघेको औषधी:** जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट २०७४ असार महिनमा प्राप्त ३ कार्टुन (८१६ वटा) बालभिटा नामक पोषण २०१८ नोभेम्बर २०१८ देखि म्याद नाघेको अबस्थामा रहेको पाइयो । प्राप्त पोषण ५ बर्षभन्दा मुनीका बालबालिकालाई बिबरतण गर्नुपर्नेमा सयममै नगरको एवं जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट म्याद कम बाँकी भएको अवस्थामा प्राप्त भएको कारण यस्तो स्थिति सिर्जना भएको देखिन्छ ।

४७. **वित्तीय जवाफदेहिता मूल्यांकन:** कार्यालयले बिभिन्न ऐन कानून एवं कार्यविधिमा भएको व्यबस्थाको पालना गरी वित्तीय जवाफदेहिताको स्तर उच्च राख्नु पर्दछ । व्यबस्थापकीय, वित्तीय व्यबस्थापन,

<table>
<tr><th>दफा नं.</th><th>भौ.नं., मिति र व्यहोरा</th><th>बेरुजू रकम रु.</th></tr>
<tr><td></td><td>सेवा प्रवाह र खरिद व्यबस्थापन पक्षसँग सम्बन्धित बिभिन्न २० सूचकको आधारमा यस कार्यालयको वित्तीय जवाफदेहिता मूल्यांकनबाट प्राप्त नतिजा अनुसूची १ मा उल्लेख छ । सो बमोजिम कार्यालयको वित्तीय जवाफदेहिताको स्तर "सी" रहेको छ । यसमा थप सुधार गर्दै जानु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४८.</td><td>बेरुजु : गाउँपालिकाको प्रारम्भिक प्रतिवेदन अनुसार यो वर्ष असुल गर्नुपर्ने बेरुजू रु. ३ लाख ६६ हजार, अनियमित बेरुजु रु. ५९ हजार र प्रमाण कागजात पेश नभएको बेरुजू रु.९ लाख ८९ हजार समेत रु.१४ लाख १४ हजार बेरुजू कायम भएकोमा प्रतिक्रिया प्राप्त नभएकोले रु.१४ लाख १४ हजार बेरुजू कायम भएको छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४९.</td><td>अनुगमन लेखापरीक्षण र सम्परीक्षणः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ ले बेरुजु फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था गरेकोमा निम्नानुसार देखिएको छ:
<table>
<tr><th>गत वर्षको बेरुजु रकम (रु.) (A)</th><th>यो वर्ष फछ्र्यौट (B)</th><th>बाँकी (C= A-B)</th></tr>
<tr><td>१०६४५/-</td><td>-</td><td>१०६४५/-</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>५०.</td><td>अद्यावधिक बेरुजु स्थितिः यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४।७५ सम्मको फछ्र्यौट गर्न बाँकी बेरुजु स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ :
<table>
<tr><th>गत वर्षसम्मको फछ्र्यौट गर्न बाँकी (रु.) (c)</th><th>यो वर्षको सं प.बाट कायम बेरुजु रु. (D)</th><th>यो वर्षको कायम बेरुजु रु. (E)</th><th>बाँकी (F= C+D+E)</th></tr>
<tr><td>१०६४५</td><td>-</td><td>१४१४</td><td>१२०५९</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

अनुसूची- १

भिमफेदी गाउपालिकाको बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

२०७४।७५

(रु.हजारमा)

कउ	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			बाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१.	मवानपुर	भिमफेदी	५१	११	१४१४	०	०	०	५१	११	१४१४	३६६	५९	९८९	०	०	१०४८	०	०	०

अनुसूची- २

स्थानीय तह सञ्चित कोष विवरण

२०७४।७५

(रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५–९)
१.	भिमफेदी	मवानपुर	८२३९	१७९०२७	११४६३३	३७४४५	३३९३४४	१४६९०३	११८५४६	१३११२	२७८५६१	६०७८३